

**Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη
της Ειδικής Αγωγής**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Το κείμενο αυτό συντάχθηκε και εκδόθηκε από τον Ευρωπαϊκό Φορέα για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής. Αποσπάσματα από το υλικό επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο εφόσον γίνεται σαφής αναφορά της πηγής.

Αυτό το κείμενο είναι διαθέσιμο και σε πλήρως εύχρηστη ηλεκτρονική μορφή ώστε να υποστηριχθεί με τον καλύτερο τρόπο η πρόσβαση στην πληροφορία στο www.european-agency.org

Μεταφράστηκε από: Μαρία Κυριαζοπούλου

ISBN: (Εντυπη) 87-91811-34-1

EAN: 9788791811340

ISBN: (Ηλεκτρονική) 87-91811-33-3

EAN: 9788791811333

2006

Η παραγωγή του κειμένου υποστηρίχτηκε από την Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Πολιτισμού και Πολυγλωσσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής

Γραμματεία

Østre Stationsvej 33

DK – 5000 Odense C Denmark

Tel: +45 64 41 00 20

secretariat@european-agency.org

Γραφείο Βρυξελλών

3 Avenue Palmerston

BE-1000 Brussels Belgium

Tel: +32 2 280 33 59

brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

Πρόλογος

Ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής παράγει μία ποικιλία πληροφόρησης: δημοσιεύσεις σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή καθώς επίσης και υλικά που βρίσκονται στο web.

Στόχος όλων αυτών των εκδόσεων είναι η παρουσίαση μιας αξιόπιστης απεικόνισης της πραγματικότητας της ειδικής αγωγής στην Ευρώπη με συνεπή πληροφόρηση που σχετίζεται με τα εθνικά πλαίσια των ανεξάρτητων χωρών. Η κύρια ομάδα στόχου όλων των προϊόντων του Φορέα είναι αυτοί που διαμορφώνουν πολιτική, οι ειδικοί και οι επαγγελματίες που επηρεάζουν την πολιτική και την πρακτική στην Ειδική Αγωγή.

Από την ιστοσελίδα του Φορέα - www.european-agency.org - οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε εκδόσεις text only και με πλήρη γραφικά του EuroNews στην Ειδική Αγωγή, το newsletter του Φορέα (www.european-agency.org/site/info/publications/euronews/index.html) καθώς επίσης και πρόσβαση στις τράπεζες πληροφοριών που εστιάζουν, για παράδειγμα, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (www.heagnet.org), στην υποστήριξη της ειδικής αγωγής από Ευρωπαϊκά προγράμματα και δραστηριότητες (www.european-agency.org/sneinfodesk), ή πληροφορίες για την ειδική αγωγή (www.european-agency.org/rg).

Όλες οι δημοσιεύσεις του Φορέα διατίθενται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Οι χρήστες του Φορέα μπορούν να κατεβάσουν όλες τις εκδόσεις του Φορέα σε MSWord text only ή Adobe pdf graphics δωρεάν από το τμήμα εκδόσεων της ιστοσελίδας: www.european-agency.org/site/info/publications/agency/index.html

Όλες οι εκδόσεις του Φορέα παράγονται με την υποστήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Πολιτισμού και Πολυγλωσσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Αυτή η σύντομη έκδοση παρέχει μία γενική επισκόπηση των πρόσφατων εκδόσεων του Φορέα με περιγραφές καθώς επίσης και διαθέσιμες πληροφορίες.

Περισσότερες πληροφορίες για αυτές τις εκδόσεις και το έργο του Φορέα γενικότερα μπορείτε να πάρετε από τη Γραμματεία του Φορέα: secretariat@european-agency.org

Εξατομικευμένα Σχέδια Μετάβασης Υποστηρίζοντας τη Μετάβαση από το Σχολείο στην Εργασία

Αυτή η έκθεση αποτελεί συνέχεια μιας προηγούμενης μελέτης στην Μετάβαση από το Σχολείο στην Εργασία για Νέους με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, που εκδόθηκε από το Φορέα το 2002.

Αυτή η έκθεση και το συνοδευτικό διαδραστικό CD είναι το αποτέλεσμα στενής συνεργασίας μεταξύ ειδικών στη μετάβαση από 19 Ευρωπαϊκές χώρες, εκπροσώπων από το τομέα της απασχόλησης καθώς επίσης και νέων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και των οικογενειών τους.

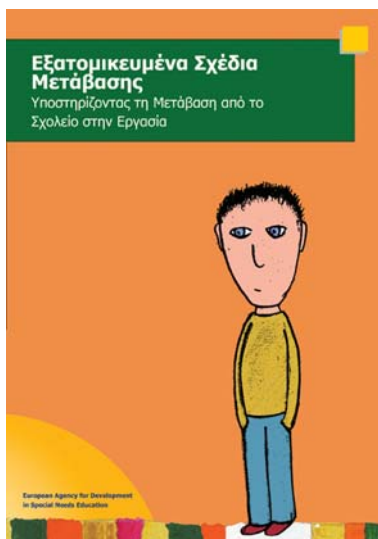
Η έκθεση κυρίως απευθύνεται κυρίως σε επαγγελματίες που εργάζονται σε αυτό το χώρο. Το διαδραστικό CD είναι ένα εργαλείο σχεδιασμένο για νέους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που σκοπεύουν να βρουν εργασία, αλλά θα έχει ενδιαφέρον και για τους «μη-μυημένους» επαγγελματίες που εργάζονται με αυτούς τους νέους.

Περισσότερες πληροφορίες για τα Εξατομικευμένα Σχέδια Μετάβασης και την Μετάβαση από το Σχολείο στην Εργασία διατίθενται στην τράπεζα πληροφοριών Μετάβασης του Φορέα: www.european-agency.org/transit/

2006

Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV**

Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση Ανάλυση των Καταστάσεων στην Ευρώπη Βασικές Απόψεις και Συστάσεις

Η Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση (Π.Π.Π.) αποτελεί ένα σημαντικό πεδίο σε επαγγελματικό και πολιτικό επίπεδο. Σχετίζεται με το δικαίωμα που έχουν τα πολύ μικρά παιδιά και οι οικογένειές τους να λάβουν την υποστήριξη που χρειάζονται. Η Π.Π.Π. έχει σκοπό να υποστηρίξει και να ενδυναμώνει το παιδί, την οικογένεια και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Βοηθά στη διαμόρφωση μία κοινωνίας που εντάσσει, ενσωματώνει όλους και αναγνωρίζει τα δικαιώματα των παιδιών και των οικογενειών τους.

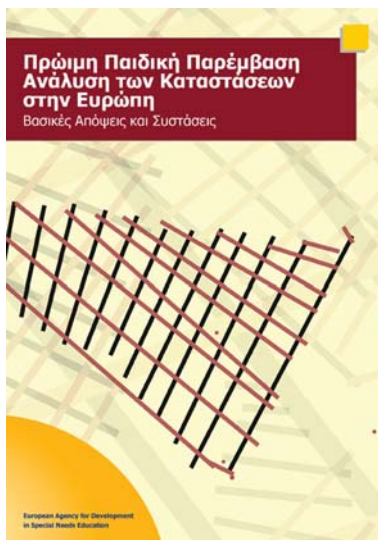
Η έκθεση αυτή αποβλέπει στο να συνοψίσει την ανάλυση των επί μέρους βασικών απόψεων για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση (ΠΠΠ) σε 19 Ευρωπαϊκές χώρες, που υλοποιήθηκε από τον Ευρωπαϊκό Φορέα κατά την διάρκεια του 2003-2004. Παρέχει επίσης έναν αριθμό συστάσεων, που απευθύνονται κυρίως σε επαγγελματίες του χώρου, προσφέροντάς τους μερικές πρακτικές ιδέες για προβληματισμό και βελτίωση της πρακτικής τους.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πρώιμη Παιδική Παρέμβαση στην Ευρώπη διατίθενται στην ιστοσελίδα του Φορέα:
www.european-agency.org/eci/eci.html

2005

Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV**

Συνεκπαίδευση και πρακτικές στην Τάξη στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η «Συνεκπαίδευση και πρακτικές στην τάξη στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση» είναι μία επέκταση της μελέτης που έχει ήδη ολοκληρωθεί για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Η μελέτη αυτή επικεντρώθηκε στις αποτελεσματικές πρακτικές στο πλαίσιο της ενιαίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Με βάση μια διεθνή βιβλιογραφική ανασκόπηση, και μέσα από μελέτες περιπτώσεων σε 14 Ευρωπαϊκές χώρες, από επισκέψεις εμπειρογνομώνων σε 5 χώρες καθώς και από ποικίλες συζητήσεις, στις οποίες εμπλέκονταν εμπειρογνώμονες και Εθνικοί Συντονιστές του Φορέα, έχει εντοπιστεί ένας αριθμός χαρακτηριστικών που αφορούν την ανάπτυξη των τάξεων συνεκπαίδευσης σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα ευρήματα αυτά θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως πιθανές στρατηγικές για τη βελτίωση της συνεκπαίδευσης στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Το βασικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ό,τι είναι καλό για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες(ΕΕΑ) είναι καλό για όλους τους μαθητές.

Περισσότερες πληροφορίες για την Συνεκπαίδευση και Πρακτικές στην Τάξη στην Ευρώπη διατίθενται στην ιστοσελίδα του Φορέα:
www.european-agency.org/iecp/iecp_intro.htm

2005

Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT, LV,
CS, DA, DE, ET, EL, EN, NL,
NO, PT, SV

Απόψεις των Νέων για την Ειδική Αγωγή Αποτελέσματα της Ακρόασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τα νεαρά άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 3 Νοεμβρίου 2003. Οργανώθηκε από τον Ευρωπαϊκό Φορέα για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής με την υποστήριξη των Υπουργείων Παιδείας των χωρών-μελών του Φορέα και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως ένα από τα κορυφαία γεγονότα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Ατόμων με Αναπηρίες.

Έλαβαν μέρος σε αυτήν την εκδήλωση 146 εκπρόσωποι από 23 αντιπροσωπείες χωρών συμπεριλαμβανομένων 72 νεαρών ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι νέοι ορίστηκαν από τα αντίστοιχα Υπουργεία Παιδείας για να παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με την ειδική αγωγή.

Ολόκληρη η εκδήλωση μαγνητοφωνήθηκε και αυτή η έκθεση παρουσιάζει μία σύνθεση των ιδεών και των θεμάτων που τέθηκαν από τους νέους κατά την διάρκεια της εκδήλωσης. Κάθε κεφάλαιο παρουσιάζει την σύνθεση σε διαφορετική γλώσσα.

2005

**Πολύγλωσση έκδοση με
πληροφορίες στα:
CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, IS, IT, LT, LV,
NL, NO, PT, SV**

Ειδική Αγωγή Θεματικές Λέξεις Κλειδιά

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει ένα γλωσσάριο βασικών όρων σε 20 γλώσσες. Όλοι οι όροι που περιλαμβάνονται στο γλωσσάριο προέρχονται από θεματική εργασία και προγράμματα του Φορέα. Καλύπτει γενικούς όρους καθώς επίσης και τους τομείς συνεκπαίδευσης, πρώιμης παιδικής παρέμβασης, υποστήριξης εκπαιδευτικών, μετάβασης στην εργασία, Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας και αξιολόγησης.

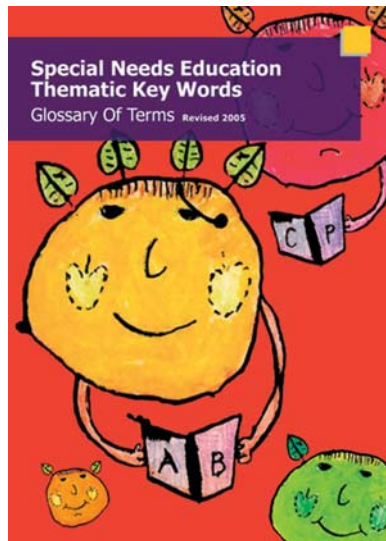
Η αρχική έκδοση του 2003 δημιουργήθηκε από τον Φορέα με την συνεισφορά των μελών του Συμβουλίου Αντιπροσώπων του Φορέα, των Εθνικών Συντονιστών και των εμπειρογνώμων των χωρών, που εργάστηκαν στο πλαίσιο ενός προγράμματος που υποστηρίχτηκε από την Γενική Διεύθυνση «Κοινωνία της Πληροφορίας» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:
http://europa.eu.int/information_society/text_en.htm

Αυτή η αναθεωρημένη και συμπληρωμένη έκδοση δημιουργήθηκε σε συνεργασία με τα μέλη του Συμβουλίου Αντιπροσώπων του Φορέα και τους Εθνικούς Συντονιστές καθώς επίσης και με τους εμπειρογνώμονες σε θεματικές εργασίες του Φορέα.

2005

Πολύγλωσση έκδοση με πληροφορίες στα:

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LI,
LV, NL, NO, PO, PT, SK, SV**

Ειδική Αγωγή στην Ευρώπη το 2003 Τάσεις στις παροχές σε 18 Ευρωπαϊκές χώρες

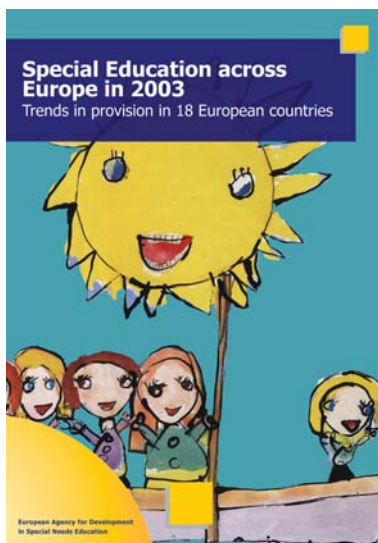
Πρόκειται για μία νέα έκδοση της έκθεσης του Φορέα για τις παροχές στην Ειδική Αγωγή από το 1998. Αυτή η έκθεση επικεντρώνεται στην σημερινή κατάσταση των πολιτικών και πρακτικών για την ειδική αγωγή στις Ευρωπαϊκές χώρες.

Στόχος της μελέτης ήταν να επαναξιολογήσει την κατάσταση της ειδικής αγωγής στις χώρες μέλη, συγκρίνοντάς τα με τα ευρήματα, όπως περιγράφονται στην έκθεση του 1998. Τα ευρήματα αναφέρονται στην κατάσταση που επικρατούσε σε 18 χώρες μέχρι το 2002.

Η μελέτη προσανατολίζεται στις ποιοτικές τάσεις και εξελίξεις αναφορικά με τις παροχές για μαθητές με ειδικές ανάγκες στις συμμετέχουσες χώρες και αφορά όλες τις οργανώσεις και τους εταίρους που εμπλέκονται στην διαμόρφωση διεθνούς πολιτικής.

2003

Διατίθεται μόνο στα Αγγλικά

Οι Αρχές Κλειδιά της Ειδικής Αγωγής Συστάσεις για τους Υπεύθυνους λήψης Αποφάσεων και Πολιτικής

Η έκθεση έχει συνταχθεί από αυτούς που διαμορφώνουν εκπαιδευτική πολιτική για υπεύθυνους λήψης αποφάσεων. Σκοπό έχει να επισημάνει με σαφή και συνοπτικό τρόπο τις βασικές απόψεις της πολιτικής για την ειδική αγωγή που φαίνεται να είναι αποτελεσματικές στην στήριξη της συνεκπαίδευσης των σπουδαστών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

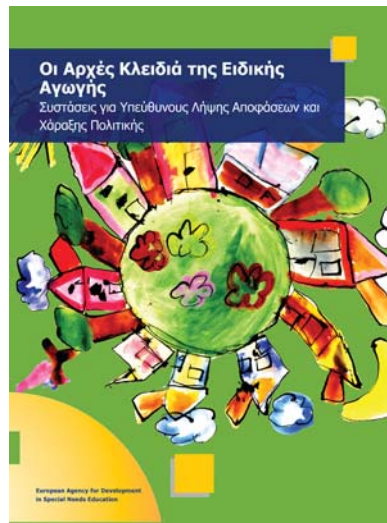
Οι βασικές αρχές πολιτικών συνεκπαίδευσης που επισημαίνονται σε αυτή την έκθεση βασίζονται όλες σε αποδείξεις. Τα ευρήματα πολιτικής προέκυψαν από την θεματική εργασία του Ευρωπαϊκού Φορέα για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής και καλύπτουν έναν αριθμό θεματικών περιοχών: παροχές, χρηματοδότηση, υποστήριξη, του εκπαιδευτικού πρώιμη παρέμβαση, μετάβαση από το σχολείο στην εργασία και πρακτικές στη σχολική τάξη.

Πρόθεση αυτής της έκδοσης είναι να υποστηρίξει τη διαδικασία ανάπτυξης της συνεκπαίδευσης με το να παρουσιάσει συστάσεις που σχετίζονται ειδικά με το έργο τους, σε αυτούς που είναι υπεύθυνοι για την διαμόρφωση και την εφαρμογή πολιτικής για την ειδική αγωγή.

2003

Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:

**DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Ειδική Αγωγή στην Ευρώπη Θεματική σκδοση

Το κείμενο αυτό είναι μία θεματική έκδοση που παρέχει περίληψη της σχετικής πληροφόρησης, σε πέντε τομείς προτεραιότητας της Ειδικής Αγωγής: συνεκπαίδευση, χρηματοδότηση, υποστήριξη εκπαιδευτικού, Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας και Πρώιμη Παρέμβαση.

Ο βασικός στόχος αυτού του κειμένου είναι η περαιτέρω ανάπτυξη της υπάρχουσας πληροφόρησης στους πέντε τομείς όπου επικεντρώνεται η έρευνα, για να καλύψει περισσότερες χώρες. Η έκδοση αυτή δεν αντιμετωπίζει τα ζητήματα της Ειδικής Αγωγής έχοντας υπόψη κάποιο ειδικό ορισμό ή φιλοσοφία. Η προσέγγιση που ακολουθείται είναι η προσέγγιση όλων των ορισμών και απόψεων στις συζητήσεις σχετικά με την πρακτική της ειδικής αγωγής σε αυτούς τους πέντε βασικούς τομείς.

Η πληροφορίες για κάθε θέμα έχουν συγκεντρωθεί από τις εθνικές εκθέσεις, που έχουν συντάξει τα μέλη του Ευρωπαϊκού Φορέα μέσω ερωτηματολογίου, και σε ορισμένες περιπτώσεις με πρακτικά παραδείγματα. Το κείμενο έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Φορέα με την συνεργασία κυρίως των Εθνικών Μονάδων της Ευρυδίκης στις χώρες εκείνες που δεν εκπροσωπούνται στον Ευρωπαϊκό Φορέα. Εντούτοις, περιλαμβάνει συνεργασία και σχόλια από όλες τις εθνικές μονάδες του δικτύου 'Ευρυδίκη'.

2003

Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:

**DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Συμμετοχική Σκπαίδευση και Πρακτικές στη Σχολική Τάξη

Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει μία επισκόπηση των ευρημάτων της πρώτης φάσης του προγράμματος «Σχολική Τάξη και οι Πρακτικές στο Σχολείο». Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στην περιγραφή και διάδοση πληροφοριών για πρακτικές στη σχολική τάξη σε γενικά και ενιαία εκπαιδευτικά ιδρύματα με τέτοιο τρόπο ώστε οι Ευρωπαίοι δάσκαλοι να μπορούν να εφαρμόσουν πρακτικές συνεκπαίδευσης σε ευρύτερη κλίμακα.

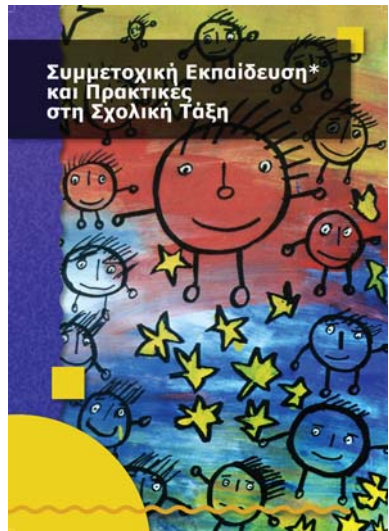
Δύο κύριες ερωτήσεις διαμόρφωσαν την βάση για την μελέτη: 'πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι διαφορές στην τάξη' και 'πώς μπορούν τα σχολεία γενικής εκπαίδευσης να εξοπλιστούν και να οργανωθούν για να διαχειριστούν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες';

Το πρόγραμμα «Σχολική Τάξη και οι Πρακτικές στο Σχολείο» θα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα της ειδικής αγωγής διότι επικεντρώνεται άμεσα στις πρακτικές πλευρές των παροχών και στις πρακτικές στην σχολική τάξη.

Περισσότερες πληροφορίες για την «Συνεκπαίδευση και Πρακτικές στη Σχολική Τάξη στην Ευρώπη» διατίθενται στην ιστοσελίδα του Φορέα:
www.european-agency.org/iecp/iecp_intro.htm

2003

**Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, HU, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Ανάλυση των αιτήσεων για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ποιότητα στην πρόθεση προσέγγισης των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών (ΕΕΑ)

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει τα βασικά ευρήματα της μελέτης που πραγματοποίησε ο Φορέας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού:

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Η μελέτη βασίζεται στην ανάλυση ενός αριθμού προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ και ασχολούνται με ΕΕΑ για διακρίβωση εκείνων που παρουσίαζαν με σαφήνεια ποιότητα στην πρόθεσή τους να ασχοληθούν με τις ΕΕΑ.

Ο σκοπός της ανάλυσης ήταν να προσδιοριστούν παράμετροι ή κριτήρια για την ποιοτική και ποσοτική συμμετοχή των σπουδαστών και του εκπαιδευτικού προσωπικού με ΕΕΑ στις διαφορετικές δράσεις του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Τα κριτήρια που αναγνωρίστηκαν μπορούν να συμβάλλουν στην μελλοντική επιλογή προτάσεων υψηλής ποιότητας. Μπορούν να φανούν χρήσιμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Γραφείο Τεχνικής Υποστήριξης στις Βρυξέλλες, στους Εθνικούς Φορείς του ΣΩΚΡΑΤΗ, καθώς επίσης και στους υποψήφιους για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

2003

**Διατίθεται σε αυτές τις γλώσσες:
EL, EN, ES, FI, FR, IS,
IT, NL, PT, SV (Η Σουηδική
έκδοση είναι μόνο μία περίληψη)**

